

EIROPAS PARLAMENTS

SPECIALIZDEVUMS

EIROPADOME
2004. gada 4. un 5. novembrī
Brišēlē

PRIEKŠSĒDĒTĀJA DŽUZEPA BORRELLA FONTELLESA RUNAS
PREZIDENTŪRAS SECINĀJUMI

03/S-2004

Prezidentūras ģenerāldirektorāts

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2004)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2004)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2004\06-Bruxelles

PRIEKŠSĒDĒTĀJA DŽUZEPA BORRELLA FONTELLESA RUNAS

EIROPADOME
2004. gada 4. novembrī
Briselē

Cienījamās dāmas un godātie kungi, Eiropadomes locekļi!

Man ir liels gods pirmo reizi Jūsu priekšā uzstāties kā Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam.

Protams, iepriekšējās nedēļas notikumi Strasbūrā izraisīja Jūsos bažas un, iespējams, vairākos no Jums radīja neapmierinātību. Kā Jūs zināt, Eiropas Parlamentam nebija jābalso, bet es personīgi vēlētos sniegt savu skaidrojumu notikumiem, ko man ar vairākiem no Jums bija iespēja pārrunāt Romā.

Pirmkārt, es vēlētos Jums izteikt savu pārliecību, ka notikušais spēcina demokrātiju ES, stiprinās mūsu iestādes, veicinās pilsoņu interesi par Eiropas politiskajām debatēm un viņu pamattiesību patiesu ievērošanu.

Otrkārt, nevienā brīdī es neuzskatīju, ka būtu runa par iestāžu krīzi vai spriedzi to attiecībās. Notikušais ir daļa no parastajām demokrātiskajām debatēm. Tās ir patiesas politiskas diskusijas, kas ir izraisījušas sabiedrības interesi. Ir dzirdamas pamatotas sūdzības par pilsoņu mazo aktivitāti Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Ir jūtamas bažas, ka paredzamie referendumi par Konstitucionālo līgumu nespēs piesaistīt pietiekamu mūsu līdzpilsoņu uzmanību. Mēs varam būt tikai gandarīti par to, ka Eiropas Parlaments, kam ir vairāk pilnvaru, tās izmanto ar atbildību.

Atcerēsimies, ka pašreizējie Līgumi un vēl jo vairāk paredzamā Konstitūcija Parlamentam piešķir pilnvaras piedalīties Komisāru kolēģijas izveidē. Es uzskatu, ka iestāžu līdzsvars nav izjaukts, ne arī mainīts. Komisāru kandidātu uzklaušanās mūsu parlamentārajās komitejās ļāva mums novērtēt personu spējas un politiku, kurai viņi ir paredzējuši sekot.

Treškārt, debates risinājās galvenokārt — ja ne pat tikai — par ārkārtīgi jutīgiem ar sabiedrību saistītiem jautājumiem: ļoti būtisko patvēruma un imigrācijas jautājumu, sieviešu lomu ģimenē un darbā, personu nediskrimināciju viņu dzimumorientācijas dēļ, attiecībām starp ētiku un politiku. Eiropas Parlaments nekad nevienu nav diskriminējis viņa uzskatu dēļ.

Eiropā, kas sev vēlas Pamattiesību hartu, ir normāli apspriest šādus tematus.

Lai arī kādi nebūtu uzskati šajā jomā, debates pierādīja, ka mūsu Eiropas Savienība pamatojas ne vien uz tās ekonomikas raksturiezīmēm, bet arī kopīgām pamatvērtībām. Es patiesi uzskatu, ka Eiropas Parlaments ir palīdzējis veicināt šīs vērtības, uz kurām Eiropa pamatojas.

Tomēr Parlaments norādīja arī uz citām rūpēm. Tas vēlas neatkarīgu Komisiju, ko veido savās jomās kompetenti komisāri.

Visbeidzot, esmu pārliecināts, ka Eiropas Savienībai ir vajadzīgs gan uzticams Eiropas Parlaments, gan spēcīga Komisija. Neviena no šīm iestādēm nekļūs stiprāka, padarot otru vājāku. Priekšsēdētājs Ž. Barrozo (*J. Barroso*), kam Parlaments jūlijā sniedza pārliecinošu uzticību, pieņēma gudru un pareizu lēmumu nepakļaut Komisijas sastāvu balsojumam.

Parlaments tikai īstenoja ar Līgumiem piešķirtās pilnvaras. Iestādei, kuras pārstāvji ir ievēlēti vispārējās vēlēšanās, nevar piešķirt pilnvaras ar nosacījumu, ka tās netiek pildītas ...

Es ceru, ka ļoti drīz tiks piedāvāti politiski risinājumi, kas Parlamentam ļaus izteikt savu uzticību Komisāru kolēģijai. Šajā virzienā jau ir sperti ļoti būtiski soļi, un es esmu pārliecināts, šīs Eiropadomes laikā tai sekos vēl citi, ļaujot priekšsēdētājam Ž. Barrozo sniegt savu priekšlikumu, lai sasniegtu šo mērķi. EP ir gatavs bez kavēšanās uzsākt procedūru, lai par uzticību jaunajai Komisijai varētu nobalsot jau nākamās plenārsesijas laikā.

Es atzinīgi vērtēju prezidējošās valsts Nīderlandes darbu, ko tā īpaši velta jautājumam par **saziņu ar pilsoņiem**. Es pats piedalījos ļoti interesantā Eiropas lietu ministru neformālajā padomē par šo jautājumu šā gada 5. oktobrī Amsterdamā. Eiropas Parlaments decembrī ar balsojumu sniegs atzinumu par Konstitucionālo līgumu, un uz tā pamata mēs rīkosim cik vien iespējams decentralizētus informācijas pasākumus.

Cienījamās dāmas un godātie kungi, Eiropadomes locekļi, Konventa darbs sākās ar viedokļu uzklaušanās posmu, kas mums ļāva uzzināt, ko pilsoņi sagaida no Eiropas Savienības. Pamatā viņu gaidas bija saistītas ar trijām jomām: nodarbinātību, drošību un Eiropas klātbūtni starptautiskā līmenī.

Un tieši nodarbinātība un drošība ir divi būtiskākie jautājumi Jūsu darba kārtībā.

Attiecībā uz izaugsmi un nodarbinātību mūsu rīcībā pašlaik ir Vima Koka (*Wim Kok*) sagatavots ziņojums par **Lisabonas stratēģiju**.

Mūsu pirmais uzdevums saistībā ar Lisabonas stratēģiju ir beigt to šādi saukt. Nevienam nezina, pa ko ir runa. Es ierosinu to saukt par konkurētspējas, sociālās kohēzijas un vides stratēģiju.

Nākamajā Eiropadomes augstākā līmeņa pavasara sanāsmē apritēs pieci gadi, kopš Eiropas Savienība nolēma par šī mērķa izvirzīšanu, citēju: "kļūt par viskonkurētspējīgāko un dinamiskāko pasaules ekonomiku, kas ir spējīga uz ilgtspējīgu ekonomisku izaugsmi, kvantitatīviem un kvalitatīviem nodarbinātības uzlabojumiem un lielāku sociālo kohēziju". Šī teikuma atkārtošana sāk iegūt rituāla pieskaņu.

Jebkurā gadījumā visa pamatā arvien ir procesa turpināšana, ja mēs vēlamies panākt augstu nodarbinātības līmeni, kas var finansēt solidaritātes politiku, kura ir Eiropas sociālā modeļa pamatā Eiropā, kuras iedzīvotāji noveco, kā tas ir satraucoši uzsvērts Vima Koka ziņojumā.

Lisabonā mēs sev kā mērķi izvirzījām 70 % nodarbināto no aktīvajiem iedzīvotājiem. Pašlaik sasniegtais līmenis ir 63 % atšķirībā no 71 % Amerikas Savienotajās Valstīs.

Izdevumi pētniecības un attīstības jomā. Barselonas Eiropadome kā mērķi noteica 3 % no NKP. Pašlaik Eiropā tas ir apstājies 1,9 % līmenī, kamēr Amerikas Savienotajās Valstīs tas ir 2,8 % un Japānā – 3,1 %.

Bet nevajag aizmirst, ka šos mērķus noteica ekonomiskās labklājības periodā. Pašlaik sarežģītākas ekonomiskās konjunktūras apstākļos ir jāsecina, ka esam tālu no to sasniegšanas. Ja būtiski nepieliksim pūles, mērķus nerasnīsim arī 2010. gadā.

Un ja mērķi ir acīmredzami nerasnījami, ir jābūt drosmīgai atzīt tos mainīt, nezaudējot cerības tos sasniegt saprātīgā termiņā.

Protams, Eiropas ekonomikas konkurētspēja ir cīņa, kura vispirms ir jāveic katrā atsevišķā dalībvalstī, un Komisija un Padome to labi zina. Tomēr Eiropas Savienība var palīdzēt šajā procesā, un tai ir jāpalīdz, pretējā gadījumā – kāpēc šeit vispār par to runāt.

Ir jānodrošina ātra direktīvu transponēšana valstu tiesību aktos. Kā Jūs jau zināt, attiecībā uz Lisabonas stratēģiju tikai 7 no 40 direktīvām piemēro visās dalībvalstīs. Un no visu ES direktīvu kopuma vidēji ir pārņemtas ne vairāk kā 60 %.

Lai nodrošinātu konkurētspējas, kohēzijas un vides stratēģijas izdošanos, mūsu trijām iestādēm ir jāplāno darbs, sīki izstrādājot grafiku ar konkrētākiem mērķiem un nevainojami jāpiemēro nolīgums par labāku likumdošanu, ko tās parakstīja 2003. gada decembrī.

Arī to debašu mērķis kuras mēs rīkosim par stabilitātes pakta reformu un Eiropas Savienības turpmāko finansēšanu, būs veicināt izaugsmi, kvalitatīvu nodarbinātību, pētniecību, tehnoloģijas un jauninājumus Eiropā.

Šajā nolūkā Eiropas Parlaments ir pieņēmis visu iesaistīto komiteju koordinācijas mehānismu, kā arī nolēmis izveidot pagaidu komiteju saistībā ar Eiropas Savienības turpmāko finansēšanu, un es šo komiteju vadīšu.

Šajā sakarā, kā ļoti pareizi šorīt norādīja Polijas un Dānijas premjerministri, mums ir jāpalielina pētniecībai piešķirtie līdzekļi, lai mobilizētu zinātnes resursus no 25 dalībvalstīm un gados jaunus zinātniekus motivētu nedoties savas zināšanas izmantot ārpus mūsu robežām, tādējādi palielinot mūsu deficītu tehnoloģiju jomā.

Eiropas Savienības pilsoņi arī sagaida, lai ES garantētu viņu drošību Eiropas Parlaments vēlas, lai uz spēkā esošo Līgumu pamata paātrinātā kārtībā tiktu veikti noteikti pasākumi, kas ir paredzēti Konstitucionālajā līgumā. Par kopīgu Eiropas patvēruma sistēmu un vienotiem noteikumiem attiecībā uz bēgļiem diskusijas jau notiek.

Mēs arī uzskatām, ka divu pārejas procedūras "*passerelle*" piemērošana imigrācijas un cīņas pret terorismu un starptautisko noziedzību jomā nevar atlikt uz laiku, kad būs stājusies spēkā Konstitūcija.

Eiropas Parlaments vislielāko uzmanību pievērš tam, lai lēmumus šajā jomā pieņemtu abas likumdevējas iestādes saskaņā ar koplēmuma procedūru. Šajā sakarā es Jūs aicinu pieņemt tādu pašu nostāju kā prezidentvalsts Nīderlande, kas, lai ievērotu demokrātijas principus, aicina Padomi pieņemt lēmumu par pāreju uz kvalificētā vairākuma sistēmu patvēruma, imigrācijas un robežkontroles jomās.

Tās ir vienas no centrālajām Konstitucionālā līguma sastāvdaļām. Ja Padome tagad tās noraidītu, kā mēs saviem pilsoņiem izskaidrotu, ka šīs Konstitūcijas ratifikācija ir ļoti svarīga?

Starptautiskā terorisma draudi ir būtiskākā problēma, kas skar Eiropas Savienības pilsoņu dzīvi un drošību. Eiropas Parlaments uzskata, ka ir steidzami jāpieņem virkne pasākumu: datu apmaiņas un sadarbības uzlabošana policijas dienestu starpā, it īpaši, pārveidojot Eiropolu par Eiropas aģentūru, sarunas Eiropas Savienības vārdā par īstiem policijas sadarbības nolīgumiem un Eiropas biroja izveide terorisma upuru atbalstam.

Visbeidzot, Eiropas Parlamentam ļoti svarīga šķiet faktiskas patvēruma politikas izveide Eiropā, veicinot pasākumus tādai bēgļu aizsardzībai, kas pilnīgi nodrošinātu viņu tiesību īstenošanu un aizliegtu kolektīvās izraidīšanas.

Cienījamās dāmas un godātie kungi, Eiropadomes locekļi!

Eiropas Parlaments var arī palīdzēt sagatavot augsni grūtajam lēmumam, kas Jums decembrī būs jāpieņem attiecībā uz Turciju. Tas var būt noderīgs partneris, zinot, ka procedūras noslēgumā ir vajadzīga Eiropas Parlamenta piekrišana. Leilas Zanas atbrīvošana aprīlī notika daļēji tāpēc, ka mēs atteicāmies pieļaut, ka tiktu aizmirsta Parlamenta Saharova prēmijas laureāte.

Ir grūti paredzēt, kāds būs saturs atzinumam par Turciju, par kuru Eiropas Parlaments balsos 2. decembrī. Labākas tomēr ir atklātas un tiešas debates, kurās pievēršas īstiem jautājumiem, nekā debates, kas balstās uz puspatiesībām un aizspriedumiem. Jebkurā gadījumā es došos uz Turciju nākamajā dienā pēc Eiropas Parlamenta balsojuma, lai skaidrotu Eiropas Parlamenta nostāju Turcijas kompetentajām iestādēm, amatpersonām un sabiedrībai.

Neskatoties uz to, cik ļoti būtiski ir Jūsu šīsdienas darba kārtības jautājumi, es nevaru neskart jautājumu par **Eiropas Parlamenta deputātu nolikumu**.

Padome 2004. gada janvārī nepanāca kvalificēto vairākumu, kas bija vajadzīgs, lai apstiprinātu kompromisa dokumentu, par kuru bija notikušas sarunas vairāku secīgu prezidentūru laikā.

Pēc manas ievēlēšanas par Eiropas Parlamenta priekšsēdētāju es nekavējoties sazinājos ar vairākiem Padomes locekļiem un ar Jums, godājamais Eiropadomes priekšsēdētāj.

EP ir dziļi pārliecināts, ka vienots Eiropas Parlamenta deputātu nolikums ir obligāti vajadzīgs — pēc paplašināšanās līdz divdesmit piecām dalībvalstīm tas ir nepieciešams.

Kā es Jums, godātais priekšsēdētāj, teicu, Eiropas Parlaments bija gatavs vēlreiz pierādīt savu elastību, lai panāktu vienošanos. Tomēr Jūs man piekritīsit, ka Eiropas Parlaments nevar oficiāli iesniegt jaunu priekšlikumu, neesot pārliecināts, ka Padome to pieņems. Tādējādi, es domāju, ka šajā jautājumā ir vajadzīga neformāla saskaņošana līdz šīs prezidentūras beigām vai nākamās sākumā. Pēc tam būs par vēlu.

Eiropadomei ir mums jāpasaka, vai tā piekrīt vai nepiekrīt vajadzībai pēc vienota Eiropas Parlamenta deputātu nolikuma, kas ir paredzēts Līgumā. Es atļaujos atgādināt šī jautājuma ārkārtējo steidzamību. Ja Eiropadome piekrīt, esmu pārliecināts, ka mēs spēsim panākt vienošanos. Ja nepiekrīt, EP tas ir jāzina.

Noslēgumā, priekšsēdētāja kungs, **Eiropas Parlaments paredz īstenot politiskas debates par Eiropu** visās jomās, kas ir būtiskas mūsu nākotnei. Šādas debates mūs visus darīs stiprākus, un es atļaujos cerēt, ka pēc tām sabiedrība mūs sapratīs labāk. No tām ir atkarīgi mūsu Konstitūcijas panākumi, un Konstitūcija ir izšķirošs posms mūsu nākotnei.

Īstenosim tās kopā.
